

Standardy ochrony małoletnich

Procedury wewnętrzne regulujące
ochronę Ucznia przez krzywdzeniem

Malbork, dn. 09.01.2024 r.

Spis treści

I. Wprowadzenie	2
II. Dotychczasowe działania, które przynosiły pozytywne efekty w ochronie Ucznia przed przemocą	4
III. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników	6
IV. Zasady bezpiecznej relacji personel - Uczeń	7
V. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych	10
VI. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych Uczniów	11
VII. Jak rozpoznać przemoc wobec Ucznia?	13
VIII. Procedura postępowania w przypadku otrzymania informacji o wykorzystywaniu seksualnym Ucznia w środowisku rodzinnym	16
IX. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia Ucznia	19
X. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia Ucznia przez osobę ze środowiska rodzinnego	20
XI. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia Ucznia w szkole przez pracownika jednostki:	21
XII. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia Ucznia w Szkole przez rówieśników:	22
XIII. Procedura postępowania wobec Uczniów, którzy stali się ofiarą czynu karalnego:	22
XIV. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu	23
XV. Procedura Niebieskiej Karty	26
XVI. Ważne telefony i adresy	28
XVII. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich	29
Załącznik nr 1 – Karta interwencji	31
Załącznik nr 2 – Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony Uczniów	32
Załącznik nr 3 – Monitoring standardów – ankieta	33
Załącznik nr 4 – Wzór notatki służbowej	34
Załącznik nr 5 – Oświadczenie pracownika	35

I. Wprowadzenie

Mając na uwadze, że Uczeń wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej ochrony przed krzywdzeniem, został stworzony niniejszy dokument. Niniejszy dokument skierowany jest do pracowników Technikum nr 3 w Malborku (pedagogicznych, niepedagogicznych, praktykantów, wolontariuszy, stażystów) oraz Rodziców. Dokument został zredagowany, by zyskać poczucie pewności, że Szkoła zawsze będzie podejmowała wszelkie możliwe działania, aby zapobiegać krzywdzeniu Uczniów.

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę Ucznia przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w jednostce dokumentami: Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- ❖ Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- ❖ Konwencji o Prawach Ucznia przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- ❖ Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.)

Duże znaczenie przy ustalaniu procedur dotyczących postępowania w przypadkach cyberprzemocy i stalkingu miały następujące poradniki rekomendowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki:

- ❖ „Bezpieczna Szkoła. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole”. Warszawa, sierpień 2017 r.
- ❖ „Bezpieczna Szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów”. Warszawa, wrzesień 2020 r.
- ❖ „Standardy bezpieczeństwa online placówek oświatowych” Fundacja Odkrywców Innowacji, Warszawa 2015 r.
- ❖ „Jak reagować na cyberprzemoc. Poradnik dla szkół” Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, 2014 r.

Dokument ten reguluje procedury ochrony Uczniów przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuację w określony procedurami sposób postępowania. Ilekroć w niniejszych procedurach jest mowa o:

- ❖ **krzywdzeniu Ucznia** należy rozumieć - każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny Ucznia (definicja WHO). Krzywdzenie Uczniów to też bezczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej bezczynności, który ogranicza równe prawa Uczniów i zakłóca ich optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia Ucznia:

- **przemoc psychiczna** - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, karanie ciszą/milczeniem, izolacja, itd.
- **przemoc fizyczna** - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps, stosowanie nadmiernej siły przy przytrzymywaniu Ucznia, itd.
- **przemoc seksualna** - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, przekraczanie granic fizyczności Ucznia, dotyk bez zgody, itd.
- **przemoc ekonomiczna** - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itd.
- **zaniedbanie** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z Uczniem do lekarza (gdym tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób Uczeń spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
- **alienacja rodzicielska** - ograniczenie kontaktu i izolowanie Ucznia od drugiego Rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących Ucznia, wymazywanie drugiego Rodzica z życia Ucznia, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie Uczniowi swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- **cyberprzemoc** - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
- ❖ **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
 - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
 - istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- ❖ **Pracownika szkoły** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy pracę, mianowania powołania lub umowy cywilno-prawnej. Osoby pracujące w szkole dzielą się na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych;
- ❖ **Uczniu** - osoba przyjęta do szkoły w toku postępowania rekrutacyjnego, po dopełnieniu wszelkich niezbędnych formalności przez rodziców i ucząca się w szkole;
- ❖ **Zespół interwencyjny** to powołany przez Dyrektora Szkoły w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej o dużym nasileniu oraz podejrzenia wykorzystania seksualnego.;

II. Dotychczasowe działania, które przynosiły pozytywne efekty w ochronie Ucznia przed przemocą

Przemoc w rodzinie jest terminem szerokim. Wyróżnia się przemoc Rodziców wobec Ucznia, przemoc wobec partnera w związku, przemoc wobec osób starszych w rodzinie. Na określenie przemocy w związku partnerskim stosuje się terminy: wzajemna przemoc w parze, przemoc w związku partnerskim, przemoc małżeńska. Uczeń, zarówno w sensie prawnym jak też psychologicznym, materialnym i do pewnego wieku także biologicznym, jest osobą zależną. Obowiązkiem osób dorosłych jest troszczenie się o jego dobro. Wynika on z naturalnych więzi (rodzice, krewni), z roli zawodowej związanej z pracą z Uczniem i wreszcie ogólnoludzkiej odpowiedzialności za członków społeczeństwa. Odpowiedzialność tę dodatkowo regulują przepisy prawa. Szkoła, ze względu na swoje ustawowe zadania m.in. w zakresie kształcenia, wychowania oraz opieki, wspomagania wychowawczej roli rodziny, zapewnienia opieki Uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, umożliwienia Uczniom korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej, zobowiązana jest zarówno do zapobiegania krzywdzeniu Uczniów, jak i też do podejmowania działań, gdy Uczeń jest zagrożony, a w szczególności, kiedy zagrożenie to pochodzi od samych rodziców.

Dotychczas szkoła udzielając pomocy Uczniowi doznającemu przemocy w rodzinie kierowała się następującymi zasadami:

- ❖ Nadzór nad prowadzeniem przypadku Ucznia krzywdzonego sprawuje Dyrektor Szkoły, udzielając wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w pomoc;
- ❖ Koordynatorem pomocy Uczniowi krzywdzonemu był wicedyrektor ds. opiekuńczo - wychowawczych;
- ❖ Każdy pracownik szkoły, który zauważył lub podejrzewał u Ucznia symptomy krzywdzenia, był zobowiązany do reagowania;
- ❖ Podejmowane działania opierały się na diagnozie Ucznia i jego sytuacji – opartej na informacjach od pracujących z nim nauczycieli, personelu niepedagogicznego, osoby zaufania, ewentualnie z innych dostępnych danych;
- ❖ Zasadą udzielania pomocy Uczniowi krzywdzonemu przez Szkołę była i jest współpraca zespołowa (ograniczona jednak, ze względu na zachowanie dyskrecji, do osób pracujących z Uczniem).

Postępowanie w sprawach kryzysowych z udziałem Ucznia prowadzone jest w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego Ucznia. Uczeń i jego Rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez Szkołę działaniach ich dotyczących. Osobą odpowiedzialną na terenie Szkoły za respektowanie praw Ucznia jest Dyrektor. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania Praw Ucznia jest Rzecznik Praw Ucznia oraz Pedagog Szkolny. Uczniowie wykraczający poza normy i zasady zachowania akceptowane w Szkole ponoszą sankcje przewidziane w Statucie Technikum nr 3 w Malborku.

Szkoła oprócz działań i reakcji w przypadku wystąpienia krzywdy Ucznia, podejmuje wiele działań prewencyjnych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i dobrostanu Uczniów. Do działań tych należy:

- ❖ **Edukacja nauczycieli:** Nauczyciele i personel szkoły jest szkolony w zakresie rozpoznawania oznak krzywdzenia Uczniów;
- ❖ **Dostępność wsparcia podstawowego:** Szkoła zapewnia dostępność specjalistów dla każdego Ucznia. Pedagog oraz Psycholog szkolny udziela Uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb. Szkoła informuje rodziców o dostępnych możliwościach podnoszenia umiejętności wychowawczych - pedagog i psycholog szkolny śledzi lokalną ofertę edukacyjną dla rodziców i przekazuje informacje o szkoleniach, warsztatach, wykładach, webinarach poprzez e-dziennik lub na tablicy w holu szkoły;
- ❖ **Program edukacyjny:** Szkoła co roku aktualizuje program wychowawczo-profilaktyczny (opracowany w cyklu pięcioletnim) na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych Uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Celem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest zapobieganie zachowaniom negatywnym Uczniów oraz współdziałanie dla zapewnienia im bezpieczeństwa. Szkoła oferuje Uczniom edukację w zakresie praw ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem poprzez szereg działań, m.in.:
 - stosowanie procedur „BEZPIECZNA SZKOŁA Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów”;
 - „Stop przemocy, agresji, używkom... Można inaczej!”
 - spotkania ze specjalistami ze środowiska lokalnego, np. przedstawicielami KP Policji w Malborku
- ❖ **Wczesne wykrywanie:** Szkoła praktykuje spotkania Uczniów z Pedagogiem i Psychologiem szkolnym, aby zidentyfikować Uczniów, którzy mogą być narażeni na krzywdzenie lub mają trudności w Szkole;
- ❖ **Przyjazne środowisko:** Atmosfera w Szkole zbudowana jest na poczuciu bezpieczeństwa. Uczniowie dostają wsparcie od wszystkich nauczycieli, kiedy tego potrzebują. Wiedzą, że mogą liczyć na ich życzliwość i autentyczne zainteresowanie tym, co się u nich dzieje. Uczniowie mają możliwość zadawania pytań, ponieważ czują się bezpiecznie i wiedzą, że nawet najprostsze pytanie spotka się z szacunkiem i uzyskają na nie odpowiedź;
- ❖ **Monitorowanie zachowań Uczniów:** Nauczyciele i personel są wyczuleni na zmiany w zachowaniach Uczniów, które mogą świadczyć o krzywdzeniu.
- ❖ **Współpraca z instytucjami pomocowymi:** W razie wystąpienia krzywdzenia Ucznia, Szkoła współpracuje z:
 - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Malborku;
 - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Malborku
 - Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Malbork
 - Zespołem Interdyscyplinarnym, działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Malbork przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

Technikum nr 3 w Malborku zatrudnia osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do pracy z Uczniami. Aby sprawdzić powyższe, szkoła podczas rekrutacji żąda następujących informacji:

- ❖ Wykształcenie,
- ❖ Kwalifikacje zawodowe,
- ❖ Przebieg dotychczasowego zatrudnienia kandydata.

Szkoła może poprosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.

Przed dopuszczeniem pracownika do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi Szkoła jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnioną w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Jednym z wymogów zatrudnienia nauczyciela jest przedstawienie przez kandydata zaświadczenia o niekaralności uzyskanego z Krajowego Rejestru Karnego. Nauczyciel nie może być bowiem skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne:

- ❖ przestępstwo,
- ❖ przestępstwo skarbowe (art. 10 ust. 5 pkt 4 Karty Nauczyciela).

Z tego względu jeszcze przed zatrudnieniem Dyrektor żąda od nauczyciela przedstawienia informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego (art. 10 ust. 8a Karty Nauczyciela). Nie ma takiej konieczności jedynie wówczas, gdy nauczyciel jest ponownie zatrudniany w tej samej szkole, a przerwa w zatrudnieniu nie przekroczyła 3 miesięcy. W przypadku niemożliwości przedstawienia informacji z KRK pracownik zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekaralności oraz toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

Każdy przyjmowany pracownik do Technikum nr 3 w Malborku zostaje zapoznany z niniejszymi procedurami.

IV. Zasady bezpiecznej relacji personel - Uczeń

Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez personel Szkoły jest promowanie dobra Ucznia i jego najlepszego interesu. Personel traktuje każdego Ucznia z szacunkiem, dbając o jego godność oraz potrzeby. Absolutnie niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie wobec Ucznia. Personel w pełni przestrzega obowiązującego prawa oraz wewnętrznych przepisów instytucji w tym zakresie. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji z Uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów oraz wolontariuszy i są potwierdzone przez podpisanie odpowiedniego oświadczenia.

Pracownicy Technikum nr 3 w Malborku zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z Uczniami. Należy za każdym razem rozważyć, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec Ucznia jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych Uczniów oraz polegać w tym zakresie na wiedzy i doświadczeniu, a także na kompetencjach nauczyciela.

Pracowniku! Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Gdy do Szkoły uczęszcza Uczeń ze zdiagnozowaną chorobą przewlekłą lub niepełnosprawnością nauczyciel zobowiązany jest zapoznać się z pozyskanymi przez Szkołę informacjami na temat choroby lub trudności Ucznia oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu. Nauczyciel zobowiązany jest wspólnie ze specjalistami zatrudnionymi w Szkole dostosować formy pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej do możliwości psychofizycznych tego Ucznia.

Komunikacja z Uczniami

- ❖ W komunikacji z Uczniami bądź cierpliwy.
- ❖ Odnoś się do Ucznia z szacunkiem.
- ❖ Słuchaj uważnie Uczniów i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku, możliwości poznawczych i danej sytuacji.
- ❖ Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać Ucznia.
- ❖ Nie wolno Ci krzyczeć na Ucznia w sytuacji innej niż wynikająca z potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa Ucznia lub innych Uczniów.
- ❖ Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących Ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych Uczniów. Obejmuje to wizerunek Ucznia, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- ❖ Podejmując decyzje dotyczące Ucznia, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- ❖ Szanuj prawo Ucznia do wyrażania swojej odrębności w każdej sferze. Dotyczy to zarówno wyznania, jak i orientacji seksualnej, poglądów oraz wyglądu Ucznia.
- ❖ Szanuj prawo Ucznia do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić Ucznia, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
- ❖ Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z Uczniem na osobności.

- ❖ Nie wolno Ci zachowywać się w obecności Uczniów w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec Ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- ❖ Zapewnij Uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Kontakt fizyczny z Uczniami

Każde przemocowe działanie wobec Ucznia jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z Uczniem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby Ucznia w danym momencie, uwzględnia wiek Ucznia, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego Ucznia może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję Ucznia, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez Ucznia lub osoby trzecie.

- ❖ Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej Ucznia.
- ❖ Nigdy nie dotykaj Ucznia w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- ❖ Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- ❖ Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z Uczniami czy brutalne zabawy fizyczne.
- ❖ Zachowaj szczególną ostrożność wobec Uczniów, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że Uczeń będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wycuciem, jednak stanowczo i pomóc Uczniowi zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- ❖ Kontakt fizyczny z Uczniem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub Uczniów, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
- ❖ W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec Ucznia unikaj innego niż niezbędnego kontaktu fizycznego z Uczniem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania Uczniowi w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z instytucji. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad Uczniami należą do Twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.
- ❖ Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z Uczniem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

V. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych

Szkoła podejmuje działania zabezpieczające Uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju i bezpieczeństwa. Szkoła, realizując to zadanie, w szczególności:

- ❖ Nawiązała stałą współpracę z firmą zewnętrzną zajmującą się kompleksową obsługą informatyczną i bezpieczeństwem informacji;
- ❖ Firma zainstalowała i zgodnie z potrzebami aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające;
- ❖ Nauczyciel – opiekun pracowni informatycznej informuje Uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu;
- ❖ Nauczyciel – opiekun pracowni informatycznej czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez Uczniów podczas lekcji;
- ❖ Podczas korzystania przez Uczniów i Nauczycieli z Internetu zabronione jest przeglądanie treści wulgarnych, zawierających przemoc oraz logowanie się na portale społecznościowe, zgodnie z wewnętrznym regulaminem pracowni komputerowej;
- ❖ Szkoła zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu;
- ❖ W szkole organizowane są spotkania i lekcje w zakresie bezpieczeństwa w sieci oraz kładziony jest nacisk na budowanie świadomości Uczniów o zagrożeniach w Internecie.

Szkoła posiada urządzenie UTM - skonsolidowaną platformę zapewniającą bezpieczeństwo w urządzeniach Fortigate. Umożliwia ochronę sieci za pomocą najszybszych na rynku technologii zaimplementowanych w zaporze ogniowej. Fortigate daje również swobodę rozmieszczenia najszerszego zakresu dostępnych technologii bezpieczeństwa, dopasowanych do dynamicznego środowiska sieciowego. Posiada skuteczne opcje filtrowania treści internetowych:

- ❖ blokuje dostęp do stron z przemocą, pornografią, satanizmem, neonazistowskimi hasłami, stron zachęcających do brania narkotyków, sekt czy też z czatami internetowymi.
- ❖ inteligentnie rozpoznaje treści przeglądanych stron, zanim się jeszcze wyświetlą i blokuje te, na których występują zakazane słowa,
- ❖ może zablokować możliwość korzystania z różnych komunikatorów internetowych,
- ❖ blokuje możliwość pobierania z Internetu wybranych rodzajów dokumentów oraz programów. Pozwala to uniknąć "zaśmiecania" komputera ściąganiem przez Uczniów, potencjalnie niebezpiecznymi, plikami (dialery, wirusy itp.), daje także możliwość czasowego zablokowania dostępu do Internetu na wybranych stanowiskach komputerowych.

Firma zewnętrzna zapewnia, że na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie Szkoły zainstalowane i aktualizowane jest oprogramowanie ESET NOD32, które jest oprogramowaniem antywirusowym, antyspamowym i firewall. Wymienione oprogramowania są regularnie aktualizowane. Nauczyciele – opiekunowie pracowni informatycznych w bieżącej pracy z uczniami a także cyklicznie podczas przygotowywania stanowisk do egzaminów zawodowych sprawdzają, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.

Zadania pracownika Szkoły w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze w sali informatycznej:

- ❖ W przypadku „przyłapania” Ucznia na wyszukiwaniu, przeglądaniu niebezpiecznych treści nauczyciel, który sprawuje opiekę nad Uczniem zawiadamia wychowawcę, Pedagogę szkolnego, Psychologa lub przedstawiciela dyrekcji o zaistniałej sytuacji.
- ❖ Jeżeli, wyznaczony pracownik Szkoły podczas dokonywanych przeglądów komputerów użytkowanych przez Uczniów, trafi na niebezpieczne treści, zobowiązany jest ustalić, kto w tym czasie korzystał z komputera w czasie ich wyszukiwania lub trafienia na niebezpieczne treści. Informację o Uczniu, który korzystał z komputera w czasie wyszukiwania lub trafienia na niebezpieczne treści, wyznaczony pracownik przekazuje wychowawcy, Pedagogowi, Psychologowi szkolnemu lub przedstawicielowi dyrekcji.
- ❖ Wychowawca/Pedagog/Psycholog/przedstawiciel dyrekcji przeprowadza z Uczniem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Ten sam pracownik szkoły przeprowadza również rozmowę z Rodzicami Uczniów.
- ❖ Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy Wychowawca/Pedagog/Psycholog/przedstawiciel dyrekcji uzyska informacje, że Uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w niniejszych procedurach.

VI. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych Uczniów

Technikum nr 3 w Malborku zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych Uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Szkoła, uznając prawo Ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku Ucznia.

Szkoła w procesie rekrutacji, tj. w momencie rozpoczęcia nauki w szkole, uzyskuje pisemne zgody rodziców i Uczniów na utrwalanie wizerunku Uczniów w formie zdjęć lub filmów oraz publikowanie ich w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej szkoły. Przed zrobieniem zdjęcia i publikacją szkoła informuje samego Ucznia. Każdorazowo szkoła wyjaśnia Uczniom, do czego wykorzystane zostaną zrobione zdjęcia lub nagrania. Rodzic ma prawo wycofać swoją zgodę w każdym momencie trwania roku szkolnego, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji.

Jeśli Uczniowie, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku Ucznia, będziemy respektować ich decyzję. Z wyprzedzeniem ustalimy z rodzicami / opiekunami prawnymi i Uczniami, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować Uczeń, aby nie utrwałać jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Rozwiązanie, jakie przyjmujemy, nie będzie wykluczające dla Ucznia, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

Szkoła przechowuje materiały zawierające wizerunek Uczniów w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla Uczniów:

- ❖ Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję. Nośniki będą

przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez placówkę w polityce ochrony danych osobowych.

- ❖ W szkole obowiązują zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych zgodnie z zapisami w statucie Technikum nr 3 w Malborku.

VII. Jak rozpoznać przemoc wobec Ucznia?

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że Uczeń doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem można określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem Ucznia. **Zareaguj, gdy:**

- ❖ Uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie,
- ❖ Uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.,
- ❖ Uczeń żebrze,
- ❖ Uczeń jest głodny,
- ❖ Uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
- ❖ Uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku,
- ❖ Uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia,
- ❖ Podawane przez Ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. Uczeń często je zmienia,
- ❖ Pojawia się niechęć przed udziałem w lekcjach wychowania fizycznego,
- ❖ Uczeń nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
- ❖ Uczeń boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu,
- ❖ Uczeń wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- ❖ Uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- ❖ Uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.,
- ❖ Uczeń osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości,
- ❖ Uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.),
- ❖ Uczeń używa środków psychoaktywnych,
- ❖ Uczeń nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. lepkość emocjonalna Ucznia),
- ❖ Uczeń moczy i zanieczyszcza się bezwiednie w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób,
- ❖ Uczeń ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu,
- ❖ W pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu Ucznia zaczynają dominować elementy/motywy seksualne,
- ❖ Uczeń jest rozbudzony seksualnie niestosownie do wieku,
- ❖ Uczeń ucieka z domu,
- ❖ Nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania Ucznia,
- ❖ Uczeń mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza,

Zwróć uwagę, gdy:

- ❖ Rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń Ucznia,
- ❖ Rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem Ucznia,

- ❖ Rodzic (opiekun) mówi o Uczniowi w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje Ucznia (np.: używając wulgaryzmów, obraźliwych określeń)
- ❖ Rodzic (opiekun) poddaje Ucznia surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca Ucznia,
- ❖ Rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami Ucznia,
- ❖ Rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa Uczeń,
- ❖ Rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- ❖ Rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie,
- ❖ Rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- ❖ Rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby Ucznia,
- ❖ Rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- ❖ Rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z Uczniem,
- ❖ Rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Jak rozmawiać z Uczniem krzywdzonym ?

- ❖ Zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy:
 - oddzielny pokój,
 - z dala od osób postronnych,
 - brak pośpiechu.
 - Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa Uczniowi
- ❖ Przyjmij pozycję ciała dostosowaną do pozycji Ucznia – usiądźcie razem z Uczniem, jeśli to niemożliwe, przykucnij tak, aby Twoje oczy znajdowały się na poziomie oczu Ucznia, zapytaj o to, czy odległość między Wami jest dla Ucznia komfortowa, czy powinieneś/powinnaś się odsunąć.
- ❖ Używaj języka zrozumiałego dla Ucznia.
- ❖ Okazuj Uczniowi szacunek, akceptację i empatię.
- ❖ Bądź cierpliwy – Uczeń może początkowo zaprzeczać lub nie chcieć rozmawiać.
- ❖ Nie naciskaj na Ucznia – prawdy rozmowa o trudnościach czy doświadczeniach traumatycznych może łączyć się z lękiem.
- ❖ Unikaj naprowadzania Ucznia na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć.
- ❖ Używaj sformułowań „Wyobrażam sobie, że...” np. to trudne, że nie jest łatwo mówić o wydarzeniach czy sytuacjach, trudnych czy traumatycznych.
- ❖ Podziękuj, za okazanie zaufania i odwagę podzielenia się trudnym doświadczeniem. Bądź świadomy oznak zaniepokojenia Ucznia o los rodziców – nie wypowiadaj przy nim negatywnych opinii o rodzicach.
- ❖ Nazwij przemoc przemocą i uświadom Uczniowi, że nie jest winne tego, co zrobił dorosły.
- ❖ Wyjaśnij Uczniowi w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić. Pamiętaj, jak trudna jest sytuacja Ucznia ze względu na:
 - wstyd,
 - poczucie winy,
 - strach przed ponownym skrzywdzeniem,
 - tajemnicę,
 - lojalność wobec sprawcy przemocy.

Zwracając uwagę na symptomy występujące u Ucznia z **chorobą przewlekłą lub niepełnosprawnością**, należy skupić się na trudnościach, jakie niesie ze sobą choroba, z którą zmagają się Uczni. Należy zaznaczyć, że Uczeń odczuwa zmiany w samopoczuciu oraz boryka się z zarówno z własnym odbiorem sytuacji, jak i reakcją innych osób. Rozpoznanie przemocy stosowanej wobec Ucznia z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą jest zadaniem skomplikowanym, i to z wielu powodów.

- ❖ Świadkowie – W wielu sytuacjach ze względów środowiskowych świadkowie mogą mieć kłopot z dostępem do Ucznia, a rodzice i opiekunowie, jeśli nawet stosują przemoc wobec niego, nadal pozostają najważniejszymi i często jedynymi opiekunami;
- ❖ Ślady - Rozpoznanie śladów bywa skomplikowane na skutek trudności w ustaleniu ich pochodzenia;
- ❖ Niektóre zaburzenia psychiczne i choroby somatyczne mogą dawać podobne objawy, dlatego też mogą stanowić trudność w rozpoznaniu symptomów doświadczania przemocy przez Ucznia z niepełnosprawnością lub chorobą. Ważna jest analiza, z czego wynikają opiekuna niepokojące zachowania.
- ❖ Problemy w komunikacji - Uczniowie niepełnosprawni lub chorzy przewlekłe czasami posiadają specyficzne ograniczenia w komunikacji z drugim człowiekiem, w praktyce powodujące utrudnienie lub uniemożliwienie zrozumienia ich wypowiedzi czy myśli.

Ujawnienie przemocy przez Ucznia jest bardzo trudnym emocjonalnie sposobem wyjścia z relacji ze sprawcą przemocy, wymaga bowiem odwagi i determinacji. W takiej sytuacji zupełnie normalną reakcją emocjonalną Ucznia jest strach lub lęk przed ujawnieniem doświadczenia. Uczeń pozostaje zazwyczaj w silnej zależności od rodziców, co szczególnie dotyczy Uczniów z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą. Aby zdecydować się na ujawnienie przemocy, Uczeń musi pokonać poczucie lojalności wobec rodzica krzywdzącego. Musi także zmierzyć się z ryzykiem i niebezpieczeństwem, że ujawnienie nie tylko nie przyniesie poprawy sytuacji w rodzinie, a wręcz ją pogorszy, powodując na przykład wściekłość sprawcy i eskalację zachowań przemocowych wobec Ucznia.

WAŻNE!

- ❖ Uczeń, mówiąc o przemocy, nie podaje wszystkich informacji o swoich przeżyciach;
- ❖ Uczniowi towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny;
- ❖ Okoliczności ujawnienia są związane z odseparowaniem Ucznia od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk;
- ❖ Zniekształcenia w sposobie myślenia Ucznia – poczucie winy i odpowiedzialności za doznawaną przemoc.

Źródło: Katarzyna Fenik-Gaberle, Renata Kałucka, Ucznia niepełnosprawne oraz chore przewlekłe a przemoc w rodzinie. Rozpoznanie. Scenariusz szkolenia dla pracowników oświaty. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2019 r.

VIII. Procedura postępowania w przypadku otrzymania informacji o wykorzystywaniu seksualnym Ucznia w środowisku rodzinnym

Rozumienie zjawiska wykorzystywania seksualnego Uczniów

Wykorzystywanie seksualne Uczniów jest formą przemocy przejawiającą się na różne sposoby i mającą kilka istotnych cech charakterystycznych, które trzeba zrozumieć, aby zapewnić Uczniom skuteczną ochronę i z powodzeniem zapobiegać wykorzystywaniu. Chociaż badacze proponują różne ujęcia problemu wykorzystywania, powszechnie akceptuje się definicję sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (1999), która opisuje wykorzystywanie seksualne Uczniów jako:

„Włączanie Ucznia w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody lub do której nie jest dojrzałe rozwojowo i na którą nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób, albo która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między Uczniem a dorosłym lub innym Uczniem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności lub władzy, a celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby.”

Symptomy wykorzystania seksualnego Uczniów

Należy pamiętać, że początkowe konsekwencje doświadczane przez Uczniów wykorzystywane seksualnie – w sferze zarówno fizycznej, jak i psychicznej – są równocześnie oznakami tej formy krzywdzenia, dlatego konieczna jest szczegółowa znajomość objawów wykorzystania seksualnego Uczniów i wzmożona czujność, gdy się one pojawią.

Oznaki wykorzystywania seksualnego Uczniów są bardzo **zróżnicowane** z czego wynika, że nie można mówić o zespole Ucznia wykorzystywanego czy zbiorze objawów świadczących o wykorzystywaniu. Nie ma objawów, które pozwoliłyby jednoznacznie i z całkowitą pewnością rozpoznać przypadek wykorzystywania seksualnego Ucznia. **Objawy w dużej mierze zależą od Ucznia.** U niektórych Uczniów pewne symptomy występują od samego początku, podczas gdy u innych mogą się one pojawić na późniejszym etapie życia, nawet długo po ustaniu wykorzystania. **Z tego powodu pracownicy powinni pamiętać, że brak objawów nie oznacza, iż Uczeń nie padł ofiarą wykorzystywania.**

Należy jednak zwrócić uwagę (między innymi) na powtarzające się infekcje dróg moczowych, trudności w chodzeniu lub siedzeniu, poplamione lub podarte ubranie (bez wiarygodnego wyjaśnienia), skarżenie się Ucznia na ból, stan zapalny lub swędzenie okolic intymnych, ból przy oddawaniu moczu, i urazy zewnętrznych narządów płciowych lub okolic odbytu.

Zapobieganie wykorzystaniu seksualnym i niegodziwemu traktowaniu Uczniów w celach seksualnych:

Szkoła podejmuje niezbędne ustawiczne, wychowawcze i opiekuńcze środki zapobieżenia wszelkim formom wykorzystania seksualnego i niegodziwego traktowania Uczniów w celach seksualnych oraz w celu ochrony Uczniów. Profilaktyka dotycząca zapobieganiu wykorzystywaniu seksualnym wdrażana jest od najmłodszych grup, poprzez wyposażenie Uczniów w wiedzę pozwalającą na rozpoznawanie sytuacji niegodziwych. Realizacja programów profilaktycznych dostosowana jest do wieku i rozwoju Uczniów uczęszczających do Szkoły.

Działania pracownika w związku z podejrzeniem wykorzystywania seksualnego Ucznia:

- ❖ **Zapewnij Ucznia, że mu wierzysz** - Uczeń musi wiedzieć, że może liczyć na dorosłego, który mu wierzy i który udzieli mu pomocy. Osoba dorosła nie powinna osądzać tego, co mówi Uczeń, ani oceniać jego wypowiedzi.
- ❖ **Zachowaj spokój** - Jeśli Twój wyraz twarzy lub zachowanie zdradzą, że jesteś wstrząśnięty, rozgniewany, pełen odrazy czy wytracony z równowagi, to Uczeń może nie powiedzieć ci wszystkiego na temat wykorzystywania, a nawet odwołać to, co powiedział wcześniej.
- ❖ **Zadbaj o spokojne miejsce, w którym będziesz mógł porozmawiać z Uczniem na osobności** - Zadbaj o to, by rozmowa z Uczniem odbyła się na osobności. Wyjaśnij mu, że musisz powiedzieć o tym, co od niego usłyszałeś, osobom, które pomogą mu poradzić sobie z sytuacją. W każdym wypadku poinformuj Ucznia, że konieczne jest poinformowanie o wykorzystaniu osób, które zapewnią mu bezpieczeństwo.
- ❖ **Nie składaj obietnic, których nie możesz dotrzymać** - Jeśli złożysz Uczniowi obietnicę, której nie będziesz mógł dotrzymać, Uczeń uzna, że jesteś kolejnym dorosłym, któremu nie można ufać. Chociaż nauczyciel nie ma kompetencji i możliwości, by ochronić Ucznia przed krzywdzeniem, może być osobą, która udzieli mu wsparcia, wywierając długotrwały korzystny wpływ na jego życie.
- ❖ **Nie osądzaj sprawcy ani tego, co zrobił** - Jeśli zaczniesz krytykować sprawcę, Uczeń może się za nim wstawić i zacząć bronić człowieka, którego w wielu wypadkach kocha. Kiedy Uczeń zaczyna bronić sprawcy, często odwołuje to, co wcześniej powiedział i nie mówi nikomu, jeśli sytuacja wykorzystywania się powtarza.
- ❖ **Natychmiast powiadom Dyrektora** - Zgłoszenie podejrzenia wykorzystania seksualnego Ucznia to Twój prawny obowiązek.
- ❖ **Zachowaj dyskrecję** - Zapewnij Ucznia, że, zajmując się jego sprawą, zachowasz dyskrecję i że o jego sytuacji dowiedzą się tylko osoby, które mogą mu pomóc, a nie wszyscy w Szkole (nauczyciele lub inni Uczniowie). Dlatego bardzo ważna jest wiedza na temat tego, kogo i w jaki sposób należy powiadomić o sytuacji Ucznia.
- ❖ **Powiedz Uczniowi, co się będzie działo** - Przekaż Uczniowi jak najwięcej informacji na temat tego, co się wydarzy po ujawnieniu wykorzystywania. Być może nie będziesz umiał odpowiedzieć na wszystkie pytania. Bądź szczery. Jeśli nie znasz odpowiedzi na zadane pytanie, powiedz o tym Uczniowi.
- ❖ **Nie prowadź dochodzenia** - Zostaw to specjalistom. Kiedy zgromadzisz informacje wystarczające do złożenia zawiadomienia o podejrzeniu wykorzystania seksualnego Ucznia, nie zadawaj Uczniowi dalszych pytań. Zadawanie pytań może stwarzać problemy w późniejszym procesie dochodzenia policyjnego lub prokuratorskiego.

- ❖ **Zapewnij sobie wsparcie** - Informacje ujawnione przez Ucznia mogą wywołać u Ciebie trudne emocje. Ważne, abyś nie musiał(a) radzić sobie z nimi sam(a). Pomocna może być rozmowa z psychologiem lub pedagogiem albo ze specjalistą z organizacji działającej w tym obszarze.

Jeśli Uczeń nie ujawnił wykorzystywania seksualnego wprost, ale jego wypowiedzi lub zachowania budzą niepokój, że przeżywa trudności lub problemy, nauczyciele powinni się starać:

- ❖ Zapewnić Uczniom przestrzeń do rozmowy o tym, że Uczniowie i dorośli mają problemy oraz że warto wtedy zwracać się o pomoc.
- ❖ Stworzyć okazję do indywidualnej rozmowy o sprawach, które mogą martwić Ucznia.
- ❖ Zamiast narzucać Uczniowi rozmowę, należy budować z nim relację i dawać mu przestrzeń, tak by wiedział, że kiedy tylko będzie tego potrzebował, może powiedzieć o swoich problemach i poprosić o pomoc.
- ❖ Uważnie obserwuj zmiany w funkcjonowaniu Ucznia. Ważne, aby dyskretnie przyglądać się Uczniowi i obserwować potencjalne sygnały zagrożenia. Zalecana jest również komunikacja z innymi instytucjami mającymi kontakt z Uczniem w celu wymiany informacji.

W przypadku podejrzenia, że Uczeń jest wykorzystywany seksualnie, pracownik posiadający taką informację zobowiązany jest powiadomić Dyrektora, który powiadamia policję, prokuraturę.

IX. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia Ucznia

- ❖ W przypadku uzyskania przez pracownika Szkoły informacji, że Uczeń jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji do Pedagoga Szkolnego lub Psychologa oraz Wicedyrektorowi ds. opiekuńczo – wychowawczych lub Dyrektorowi Szkoły.
- ❖ Dyrektor szkoły wzywa opiekunów Ucznia, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzeniach. Powołany zostaje Zespół Wychowawczy.
- ❖ Dyrektor szkoły we współpracy z Wicedyrektorem ds. opiekuńczo – wychowawczych, Psychologiem, Pedagogiem i Wychowawcą powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej Ucznia na podstawie rozmów z Uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan pomocy Uczniowi.
- ❖ Plan pomocy Uczniowi powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - podjęcia przez Szkołę działań w celu zapewnienia Uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - jeśli istnieje zagrożenie, że Uczeń doświadcza przemocy, rozpocząć procedurę Niebieskiej Karty;
 - wsparcia, jakie Szkoła zaoferuje Uczniowi;
 - skierowania Ucznia do specjalistycznej placówki pomocy Uczniowi (jeśli istnieje taka potrzeba).

W przypadkach skomplikowanych kiedy wymaga tego sytuacja, Dyrektor powołuje **Zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: Dyrektor Szkoły, wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych (będący jednocześnie koordynatorem zespołu), pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawca klasy.**

- ❖ Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy Uczniowi, spełniający wymogi określone wyżej na podstawie opisu sporządzonego przez koordynatora lub Dyrektora Szkoły oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
- ❖ Plan pomocy Uczniowi jest przedstawiany przez koordynatora lub Dyrektora Szkoły rodzicom (opiekunom) z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
- ❖ Koordynator lub Dyrektor Szkoły informuje rodziców (opiekunów) o obowiązku zgłoszenia przez Szkołę podejrzenia krzywdzenia Ucznia do odpowiedniej instytucji (Prokuratura/Policja lub Sąd).
- ❖ Po poinformowaniu rodziców przez koordynatora lub Dyrektora Szkoły – zgodnie z punktem poprzedzającym – Dyrektor Szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu.
- ❖ Z przebiegu interwencji sporządza się **kartę interwencji** (załącznik nr 1). Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu Ucznia lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

X. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia Ucznia przez osobę ze środowiska rodzinnego

- ❖ Pracownik podejrzewający krzywdzenie Ucznia przez osobę ze środowiska rodzinnego zgłasza problem do Pedagoga szkolnego/Psychologa szkolnego/Wicedyrektora ds. opiekuńczo – wychowawczych / Dyrektora szkoły;
- ❖ Uczeń został skrzywdzony: - nastąpiła przemoc fizyczna, psychiczna lub Uczeń było świadkiem przemocy w rodzinie - zostało zagrożone dobro Ucznia - nastąpiło podejrzenie popełnienia przestępstwa wobec Ucznia;
- ❖ Dyrektor szkoły powołuje Zespół Interwencyjny, który zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia:
 - prowadzi rozmowę wyjaśniającą z Uczniem podejrzanym o doświadczanie krzywdy w obecności Pedagoga / Psychologa Szkolnego,
 - prowadzi rozmowę z rodzicem - opiekunem (w przypadku przemocy w rodzinie - z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym) w obecności Pedagoga / Psychologa Szkolnego,
 - przedstawia formy i okoliczności krzywdzenia,
 - informuje o zachowaniach lub wypowiedziach Ucznia wskazujących na doświadczenie krzywdzenia,
 - omawia rolę rodzica (opiekuna) w podejmowaniu interwencji (wspieranie Ucznia) - proponuje wsparcie,
 - informuje o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej - informuje o placówkach świadczących pomoc,
- ❖ W przypadku potwierdzenia podejrzenia, że fakt krzywdzenia miał miejsce, na wniosek Dyrektora Szkoły, właściwy organ wszczyna postępowanie zmierzające do ustalenia planu pomocy Uczniowi (zapewnienie mu bezpieczeństwa, wsparcie go przez placówkę, ewentualnie skierowanie go do specjalistycznej placówki wsparcia);
- ❖ Należy ustalić z rodzicem kontrakt zawierający działania eliminujące nieodpowiednie zachowania oraz konsekwencje;
- ❖ W uzasadnionych przypadkach należy uruchomić procedurę „**Niebieskiej Karty**”;
- ❖ Jeśli będą nieprzestrzegane ustalenia kontraktu lub niewłaściwe wykonywanie władzy rodzicielskiej należy złożyć (równoległe lub niezależnie) wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację Ucznia /rodziny.
- ❖ Dyrektor szkoły może również złożyć zawiadomienie na policję lub do prokuratury.
- ❖ Wszystkie czynności dokumentowane są notatką służbową, która zawiera informacje o okolicznościach i przebiegu postępowania.

XI. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia Ucznia w szkole przez pracownika jednostki:

- ❖ Osoba podejrzewająca krzywdzenie Ucznia przez pracownika w Szkole zgłasza problem Dyrektorowi Szkoły.
- ❖ Dyrektor Szkoły zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem Szkoły podejrzanym o krzywdzenie, Uczniem (w obecności Pedagoga / Psychologa szkolnego) oraz jego Rodzicami.
- ❖ Odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z Uczniami do czasu wyjaśnienia zdarzenia.
- ❖ Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.
- ❖ W przypadku, gdy doszło do naruszenia praw lub dobra Ucznia, Dyrektor ma 14 dni kalendarzowych na zawiadomienie o zdarzeniu rzecznika dyscyplinarnego. Termin ten liczy się od dnia powzięcia informacji o zdarzeniu.
- ❖ Zawiadomienie rzecznika dyscyplinarnego nie musi być pisemne, dozwolona jest także forma telefoniczna czy też elektroniczna. W treści takiego zawiadomienia warto szczegółowo opisać zdarzenie, na podstawie którego Dyrektor wysnuł podejrzenie popełnienia przez nauczyciela przewinienia dyscyplinarnego.

XII. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia Ucznia w Szkole przez rówieśników:

- ❖ Osoba podejrzewająca krzywdzenie Ucznia w Szkole przez rówieśników lub krzywdzony Uczeń zgłasza problem do wychowawcy klasy/ Pedagoga / Psychologa szkolnego.
- ❖ Wychowawca wraz z Pedagogiem / Psychologiem powinien przeprowadzić rozmowę z osobą poszkodowaną oraz z Uczniem/Uczniami oskarżonymi o krzywdzenie swojego kolegi, bądź koleżanki.
- ❖ Po przeprowadzeniu takich rozmów wychowawca wraz z Pedagogiem / Psychologiem powinien opracować plan pomocowy Uczniowi – ofierze i Uczniowi – sprawcy.
- ❖ W przypadku bardziej skomplikowanym Pedagog / Psycholog Szkolny powinien zgłosić problem do Dyrektora Szkoły.
- ❖ Dyrektor powołuje zespół wychowawczy, w skład którego wchodzi: Wychowawca, Pedagog, Psycholog, Wicedyrektor ds. opiekuńczo – wychowawczych, Dyrektor Szkoły oraz inni nauczyciele, pracownicy Szkoły, którzy znają problem i mogą przyczynić się do jego rozwiązania.

XIII. Procedura postępowania wobec Uczniów, którzy stali się ofiarą czynu karalnego:

- ❖ Jeżeli zachodzi potrzeba należy udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wezwać pogotowie.
- ❖ Niezwłocznie powiadomić o fakcie Dyrektora Szkoły.
- ❖ Powiadomić Rodziców Ucznia.
- ❖ Osoba będąca świadkiem zdarzenia powinna zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty, przedmioty pochodzące z kradzieży).
- ❖ Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie Szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie Szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać Policję - tel. 997 lub 112.

XIV. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu

W przypadkach wystąpienia incydentu naruszenia bezpieczeństwa, zwłaszcza wobec naruszenia prawa, działania szkoły cechuje otwartość w działaniu, szybka identyfikacja problemu — określenie szkodliwych lub niezgodnych z prawem zachowań - i jego rozwiązywanie adekwatnie do poziomu zagrożenia, jakie wywołało w szkole. Dyrektor Szkoły oraz nauczyciele w swoich działaniach uwzględniają kontekst indywidualnych przypadków, szkolne i środowiskowe tło oraz reagują adekwatnie do poziomu odpowiedzialności i winy Ucznia.

W szkole stosuje się obligatoryjne działania interwencyjne w przypadku cyberprzemocy i stalkingu, będące następstwem wystąpienia zagrożenia:

- ❖ **działania wobec aktu/zdarzenia** - opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring po interwencyjny;
- ❖ **działania wobec uczestników zdarzenia** (ofiara - sprawca - świadek, rodzice);
- ❖ **działania wobec instytucji/organizacji/służb pomocowych i współpracujących** – Policji, wymiaru sprawiedliwości, służb społecznych.

Informacja o tym, że w szkole doszło do cyberprzemocy, może pochodzić z różnych źródeł i może być anonimowa. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany Uczeń, jego Rodzice lub inni Uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

Sposób postępowania

- ❖ Osoba posiadająca wiedzę o zajściu powinna przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie Pedagog szkolnego, Psychologa szkolnego, Wicedyrektora ds. opiekuńczo - wychowawczych i Dyrektora.
- ❖ Pedagog szkolny, Psycholog szkolny, Wicedyrektor ds. opiekuńczo - wychowawczych i Dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
- ❖ Do zadań Szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- ❖ O ile to możliwe, należy również zabezpieczyć dowody i ustalić tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

Zabezpieczenie dowodów

- ❖ Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
- ❖ Zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny zapoznać się osoby, których zaangażowanie w sprawę jest niezbędne, z poszanowaniem prawa do prywatności i intymności Ucznia.
- ❖ Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
- ❖ W przypadku, gdy tożsamości sprawcy nie uda się ustalić, należy skontaktować się z Policją

- ❖ Należy bezwzględnie skontaktować się z Policją, w przypadku, gdy zostało złamane prawo

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

- ❖ W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on Uczniem Szkoły, Pedagog / Psycholog szkolny/Wicedyrektor ds. opiekuńczo - wychowawczych powinien podjąć następujące działania:
 - przeprowadzić rozmowę z Uczniem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólnie zastanowić się nad jego przyczynami i poszukać rozwiązania sytuacji konfliktowej;
 - omówić z Uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
 - zobowiązać sprawcę do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
 - ustalić ze sprawcą sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
- ❖ Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa Uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.
- ❖ Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- ❖ Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani ze zgromadzonym materiałem, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec Ucznia - sprawcy.
- ❖ Wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje kary zawarte Statucie Szkoły.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy

- ❖ Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w Szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną przez Pedagoga lub Psychologa szkolnego.
- ❖ W strategii działań pomocowych uczeń - ofiara powinien otrzymać wsparcie psychiczne oraz poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.
 - Podczas rozmowy z Uczniem – ofiarą cyberprzemocy należy zapewnić go, że dobrze zrobił mówiąc pracownikowi o tym, co go spotkało. Pracownik powinien zapewnić Ucznia o tym, że w Szkole nie jest tolerowana żadna forma przemocy oraz że zostanie uruchomiona procedura interwencyjna;
 - Pracownik podczas rozmowy z Uczniem powinien poradzić, aby:
 - Nie utrzymywał kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadał na maile, telefony itp.
 - Nie kasował dowodów: e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów i przedstawił je Tobie lub innej osobie dorosłej.
 - Zastanowił się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, numeru telefonu komórkowego itp.
 - Jeśli korzysta z komunikatora, to ustawił go tak, żeby nikt spoza listy kontaktów nie mógł się z nim połączyć.
- ❖ Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację Ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
- ❖ Rodzice Ucznia będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie, podjętych działaniach szkoły i w miarę potrzeb, otrzymują wsparcie i pomoc specjalistów.

- ❖ Szkoła otacza osoby uczestniczące w ustaleniu przebiegu zajścia i świadków zdarzenia opieką psychologiczno - pedagogiczną
- ❖ Osoba, której Uczeń zaufał informując o cyberprzemocy, ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narazić na krzywdę świadka zgłaszającego problem.
- ❖ Osoby uczestniczące w wyjaśnieniach zdarzenia (Wychowawca, Pedagog, Psycholog, Wicedyrektor ds. opiekuńczo – wychowawczych, Dyrektor) zobowiązane są do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia (wzór notatki stanowi **Załącznik nr 4** do niniejszych standardów).
- ❖ Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis, itp.). – sposób zabezpieczenia dowodów należy przeprowadzić zgodnie z zapisami Rozdziału XIV akapit „Zabezpieczenie dowodów”.
- ❖ Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, Dyrektor Szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji Ucznia.
- ❖ W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec Ucznia, spotkania z Pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, Dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.
- ❖ W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, Dyrektor Szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty Policji i do Sądu Rodzinnego.

Współpraca z Policją

W ramach ogólnej współpracy Szkoły z Policją mogą być organizowane:

- ❖ spotkania Pedagogów szkolnych, nauczycieli, Dyrektora Szkoły z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich dotyczące zagrożeń cyberprzemocą w środowisku lokalnym.
- ❖ spotkania Młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, na temat zasad bezpieczeństwa oraz sposobów unikania zagrożeń związanych z cyberprzemocą.
- ❖ wspólny udział (Szkoły i Policji) w lokalnych programach profilaktycznych, związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa Uczniom oraz zapobieganiem przemocy/cyberprzemocy i przestępczością nieletnich.

XV. Procedura Niebieskiej Karty

Procedura „Niebieskie Karty” jest procedurą interwencji obejmującą działania wielu służb, mającą na celu zatrzymanie przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobie podejrzanej, że jest dotknięta przemocą domową. Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej, współpracując ze sobą opracowują plan pomocy dostosowany do potrzeb rodziny, udzielając jej wszechstronnego i kompleksowego wsparcia w jego realizacji.

Podmiotami zobowiązanymi do działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” są przedstawiciele:

- ❖ Jednostek Pomocy Społecznej,
- ❖ Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ❖ Policji,
- ❖ Oświaty,
- ❖ ochrony zdrowia.

Wymienione podmioty są uprawnione i zarazem zobowiązane do prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty” w każdym przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” nakłada na Szkołę określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec Ucznia przemocy domowej.

Procedurę Niebieskiej Karty należy wszcząć na podstawie samego uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie chociażby nieopartego żadnymi dowodami (art. 9d ust. 4 ustawy), ale już dalsze prowadzenie procedury wymaga uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny (art. 9d ust. 2 ustawy).

Pracownik zauważający niepokojące symptomy lub jest świadkiem krzywdzenia ma obowiązek reagować. W takim przypadku pracownik zobowiązany jest poinformować Dyрекcję, wychowawcę Ucznia oraz Pedagogę i Psychologa szkolnego o zaistniałej sytuacji.

Procedura Niebieskiej Karty:

- ❖ „Niebieską Kartę” zakłada - po konsultacji z Dyrektorem Szkoły - zespół w składzie: Wicedyrektor ds. opiekuńczo - wychowawczych, Pedagog, Psycholog, którzy stwierdzają, że w rodzinie Ucznia dochodzi do przemocy. Czynności poprzedzające założenie „Niebieskiej Karty” opisane są w Rozdziale IX – XIV.
- ❖ Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- ❖ W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego Ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec Ucznia są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem Ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
- ❖ Działania z udziałem Ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności Pedagoga szkolnego lub Psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”;
- ❖ W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego Ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie);
- ❖ Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” szkoła przekazuje przewodniczącemu Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

Podstawa prawna:

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)
- ❖ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

XVI. Ważne telefony i adresy

- ❖ **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- ❖ **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- ❖ **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- ❖ **Fundacja Feminoteka** - Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);
- ❖ **Centrum Praw Kobiet** – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
- ❖ **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla Uczniów i Młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- ❖ **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- ❖ **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- ❖ **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
- ❖ **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com/>.

LISTA PLACÓWEK ŚWIADCZĄCYCH POMOC W RÓŻNYM ZAKRESIE Z TERENU POWIATU MALBORSKIEGO (NIEODPŁATNE PORADNICTWO)

- ❖ **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**
ul. J. Słowackiego 74, 82-200 Malbork
tel.: 55 647-27-81 pon. – pt.: 7:00 -15:00
- ❖ **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**
Pl. Słowiański 6, 82-200 Malbork
tel.: 55 647-15-45 pon. – pt.: 7:30 – 15:30
- ❖ **Okręgowy Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem**
ul. Kościuszki 5, 82-200 Malbork
tel.: 537 506 066 - dni powszednie oprócz wtorku: 9:00 – 16:00
wtorek 12:00 – 20:00
sobota 9:00 – 13:00
- ❖ **Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień**
ul. Nowowiejskiego 48, 82-200 Malbork
tel.: 55 272-22-22
 - poniedziałek 8:00 - 18:00
 - wtorek 8:00 - 19:35
 - środa 8:00 - 15:35
 - czwartek 8:00 - 19:35
 - piątek 8:00 - 15:35
- ❖ **Stowarzyszenie Św. Faustyny „FIDES” (pomoc charytatywna)**
ul. Rolnicza 1, 82-200 Malbork
- ❖ **AGAPE – Stowarzyszenie na Rzecz Bezdomnych**
ul. Mickiewicza 32, 82-230 Nowy Staw
- ❖ **Dom Pomocy Społecznej**
ul. J. Słowackiego 45, 82-200 Malbork
- ❖ **Malborska Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna**
ul. Kotarbińskiego 32, 82-200 Malbork tel.: 55 272-98-03
- ❖ **Malborskie Stowarzyszenie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Uczniowi i Rodzinie "FAMA"**
82-200 Malbork, ul. Nowowiejskiego 48
tel. 514 322 278 e-mail: famamalbork@gmail.com

XVII. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

Wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych jest odpowiedzialny za Standardy Ochrony Małoletnich. Do jego obowiązków należy zbieranie od wszystkich członków Zespołu informacji na poniższe zagadnienia:

- ❖ monitorowanie realizacji Standardów,
- ❖ reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów,
- ❖ prowadzenie rejestru zgłoszeń,
- ❖ proponowanie zmian z niniejszych standardach.

Wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych zobowiązany jest przeprowadzać raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji wewnętrznych procedur ochrony Uczniów przed krzywdzeniem. Pracownicy szkoły mogą proponować zmiany w procedurach oraz wskazywać naruszenia procedur. Zespół dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników szkoły ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi Szkoły.

Dyrektor Technikum nr 3 w Malborku w razie potrzeby wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie. Podczas zebrań Rady Pedagogicznej Dyrektor Szkoły wraz z powołanym Zespołem przypominają pracownikom o obowiązujących w Szkole procedurach oraz zasadach.

Załącznik nr 1 – Karta interwencji

1. Imię i nazwisko Ucznia		
2. Przyczyny interwencji (forma krzywdzenia)		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis działań podjętych przez Pedagoga/Psychologa.	Data	Działanie
5. Spotkanie z opiekunami Ucznia	Data	Opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ul style="list-style-type: none"> ● Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, ● Wniosek o wgląd w sytuację Ucznia/rodziny, ● Inny rodzaj interwencji. Jaki? : 	
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji.		
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informację o wynikach/działaniach jednostki/działania rodziców	Data	Działanie

Załącznik nr 2 – Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony Uczniów

Malbork, dnia

Ja,.....,PESEL
oświadczam, że nie byłem/em skazany za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, ani przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowania karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałem się z zasadami ochrony Uczniów obowiązującymi w Technikum nr 3 w Malborku i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

.....

(podpis)

Załącznik nr 3 – Monitoring standardów – ankieta

	Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony Uczniów przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia Uczniów?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia Uczniów?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w procedurach ochrony Uczniów przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
Czy masz jakieś uwagi/ poprawki/ sugestie dotyczące Polityki ochrony Uczniów przed krzywdzeniem? (odpowiedź opisowa)		

Malbork, dnia

NOTATKA SŁUŻBOWA

Dnia w

(miejsce)

o godzinie odbyło się spotkanie w którym uczestniczyli:

- 1)
- 2)
- 3)

Tematyka spotkania obejmowała:

.....
.....
.....

Ustalono:

.....
.....

.....

(podpis, stanowisko służbowe)

Załącznik nr 5 – Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z Standardami Ochrony Małoletnich

.....
(imię i nazwisko)

Malbork, dnia.....

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałem/łam się z Standardami Ochrony Małoletnich w Technikum nr 3 w Malborku i przyjmuję je do realizacji.

.....
(czytelny podpis)